

یادداشتی از محمدرضا سعیدی

پیشینه تاریخی، الگوی افیونی جنگ نرم

جنگ افیونی برای سلطه بر جامعه هدف، پیشینه تاریخی دارد. این الگو را انگلیس در قرن نوزدهم علیه چین به کار برد که به جنگ تریاک معروف شد.

به گزارش خبر، "دکتر محمدرضا سعیدی مدیرگروه صنعت و بازرگانی رادیو اقتصاد، در یادداشتی ارسالی به پایگاه خبری گزارش خبر درخصوص "پیشینه تاریخی، الگوی افیونی جنگ نرم" آورده است:

در آن زمان که بریتانیایی‌ها به طرز گسترده‌ای در هند به کشت خشخاش می‌پرداختند، برای تامین بازار مصرف، چینی‌ها را به مصرف تریاک و فرا می‌خواندند و کمپانی هند شرقی هم تمام تلاش خویش را برای فروش هرچه بیشتر آن در سرزمین پرجمعیت چین به کار می‌بست.

پس از تلاش پادشاهی چین برای تحدید تجارت تریاک و مقابله با اعتیاد فزاینده مردم، انگلیس به بهانه دفاع از تجارت آزاد به چین حمله کردند که فرجام کار، جدا کردن هنگ کنگ در این کشور و به دست آوردن حق تجارت آزاد در پنج بندر مهم مانند شانگهای و کانتون شد و روزگار تحقیرآمیزی را برای چینی‌ها رقم زد.

الگوی جنگ افیونی در دوران جنگ سرد پیچیده‌تر شد. در این دوره سیاست‌های اعلامی دولت‌های بین‌المللی مبارزه با مواد مخدر و روانگردان است اما سیاست‌های اعمالی آنها راه اندازی جنگ پنهان برای تخریب اجتماعی و فروپاشی سرمایه اجتماعی رقیب است.

برای نمونه می‌توان به ادعای دمارانش رئیس سازمان اطلاعات سابق فرانسه در کتاب جنگ چهارم اشاره کرد. وی در کتاب خود توضیح داده است که چگونه از مواد مخدر به طور پنهانی علیه نیروهای شوروی در افغانستان در چارچوب اجرای بخشی از طرح موسکیتو یا پشه مالاریا با هدف از پای در آوردن ارتش سرخ شوروی استفاده شده است.

وی در دیداری که با رئیس‌جمهور وقت آمریکا رونالد ریگان ۱۹۸۰ داشته، طرحی را برای رویارویی ایالات متحده آمریکا با شوروی سابق در افغانستان مطرح می‌کند که یکی از مراحل آن استفاده از مواد مخدر علیه سربازان ارتش سرخ در افغانستان است. او خطاب به رئیس‌جمهور آمریکا می‌گوید:

"اقای رئیس‌جمهور! عامل سوم، شاید از همه دیو صفتانه تر باشد. راستی شما با این همه مواد مخدر که توسط آژانس اطلاعاتی دفاعی گارد ساحلی اف بی آی و پست خدمات گمرکی توقیف می‌شود چه می‌کنید. رئیس‌جمهور پاسخ داد خوب من نمی‌دانم فکر می‌کنم آنها را نابود می‌کنیم. دمارانش می‌گوید کار اشتباهی است. ما باید آنها را به طور مجانی پخش کنیم."

ریگان از این پیشنهاد دمارانش تعجب می‌کند.

او در ادامه می‌گوید این دقیقا همان کاری است که ساکنان ویتنام شمالی در ویتنام با سربازان داوطلب شما کردند. آنها این کار را طبق برنامه انجام داده بودند اگر این اقدام صورت گیرد شما دولت شوروی را از کار خواهد انداخت.... این طرحی زیرکانه است و چیزی است که برای انجام گرفتن طراحی شده است مبارزه جنگی بدون آنکه حتی یک گلوله از روی خشم شلیک شود....." (کنت دمارانش، و دیوید ای. اندلمن، جنگ چهارم جهانی، ترجمه سهیلا کیانتاز، ص ۱۴)

تحقیقات آلفرد مکی مطلب فوق را تایید می‌کند که با گذشت دو سال از آغاز عملیات مخفی سیاه در افغانستان از سال ۱۹۷۹ برابر با ۱۳۵۸ سرزمین‌های مرزی پاکستان افغانستان به بزرگترین تولیدکننده هروئین در جهان تبدیل شد این یافته‌ها نشان می‌دهد که جنگ افغانی جنگ بدون خونریزی است و سیاست‌های اعمالی آن در دوران جنگ سرد به صورت عملیات پنهان توسط سازمان‌های اطلاعاتی نظام سلطه با هدف براندازی خاموش یا فراهم سازی زمینه‌های فروپاشی نظام سیاسی اجرا می‌شد.

پس از جنگ سرد جنگ افیونی از حیث کمی و کیفی دچار تحول شد. نسل اول مواد مخدر مانند تریاک و نسل دوم مواد مخدر مانند هروئین مربوط به دوران جنگ سرد بود.

اما پس از جنگ سرد و تحولات فناوری‌ها، نسل سوم مخدر تولید شد که بسیار خطرناک تر از نسل اول و دوم بود. نسل سوم مواد مخدر روانگردان‌هایی هستند که دست‌کم ۲۵۰ نوع آنرا برشمرده‌اند و در چهار دسته محرکها، سرکوبگرها، توهم‌زاها و مخدرها تقسیم می‌شوند. نسل چهارم مواد مخدر صنعتی که در سال‌های اخیر تولید شده‌اند روانگردان‌هایی هستند که از مواد و ترکیب گیاهی تهیه می‌گردند و به عناوینی چون نشاط آور بودن تبلیغ می‌شوند.

خاستگاه اولیه تولید مواد روانگردان‌ها اعم از نسل سوم و چهارم یا حامیان اصلی آنها بیانگر این است که الگوی افیونی نبرد نرم مانند دیگر الگوها اغلب از کشورهای غربی است. سودآوری مواد مخدر به گونه‌ای است که تولید تهیه و خرید و فروش آنها را در جهان در کنار نفت اسلحه و توریزم دانسته‌اند.